

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ.....023...../ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....10 ກຸມພາ 2023.

ລັດຖະດຳລັດ ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ກ່ຽວກັບ ການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນຸນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ຫັວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 68/ສພຊ, ລົງວັນທີ 29 ທັນວາ 2022 ກ່ຽວ
ກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ;
- ອີງຕາມ ຫັ້ງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 05/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 27 ມັງກອນ
2023.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ:

ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 2 ລັດຖະດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ທອງລູນ ສີສຸລິດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ **68** / ສພຊ
 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ **29 / 12 / 22**

ມະຕີ
ຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ
ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ

- ອີງຕາມລັດຖະທຳມະນຸນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ສະບັບເລກທີ 63/ສພຊ, ລົງວັນທີ 8 ທັນວາ 2015 ມາດຕາ 53 ຂຶ້ 1;
- ອີງຕາມກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປັບປຸງບາງມາດຕາຂອງກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ສະບັບເລກທີ 82/ສພຊ, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020 ມາດຕາ 11 ຂຶ້ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 4 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ IX ດັດກື້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລີກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ ໃນວາລະກອງປະຊຸມ ຄັ້ງວັນທີ 14 ທັນວາ 2022 ແລະ ຕຶກພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາໃນວາລະຕອນເຊື້ອຂອງກອງປະຊຸມ ຄັ້ງວັນທີ 29 ທັນວາ 2022.

ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕິກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ ດ້ວຍຄະແນນສຽງຫຼາຍກວ່າເຖິງໜຶ່ງຂອງຈຳນວນສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ ທີ່ເຊົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ.

ມາດຕາ 2 ມະຕີສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ບອ ໄຊສົມພອນ ພິມວິທານ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 27 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 29 ທັນວາ 2022

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພິພິທະພັນ

ພາກທີ I ບົດບັນຍັດທີ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກໍານົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການ ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ ເພື່ອຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເຄືອນໄຫວ ຢ່າງເບັນລະບົບ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ແນໃສ່ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ອະນຸລັກ, ປຶກປັກຮັກສາ ວັດຖຸພັນ, ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງສົມ ວຽກງານພິພິທະພັນ ແລະ ບຸກຈິດສຳນິກ ໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ມືນ້າໃຈຮັກຊາດ, ຮັກມູນເຊື້ອອັນດີມຂອງຊາດ, ເປັນພື້ນຖານທາງດ້ານຈິດໃຈ ສາມາດ ເຊື່ອມໄຍ້ກັບພາຫັ້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປຶກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 ພິພິທະພັນ

ພິພິທະພັນ ແມ່ນ ສະຖາບັນ ຫຼື ສະຖານທີ່ ທີ່ບໍລິການສັງຄົມໄດຍໍບໍ່ຫວັງຜົນກໍາໄລ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ແລະ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອເບັນບ່ອນ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ອະນຸລັກ, ປຶກປັກຮັກສາ ແລະ ວາງສະແດງວັດຖຸພັນ ເປັນຕົ້ນ ວັດຖຸບຸຮານ, ສີລະບະວັດຖຸ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຍ່ ປະຫວັດຄວາມເບັນມາ, ມູນເຊື້ອພິລະອາດຫານ, ຄວາມດຸ່ນໜ້ຳຂະຫຍັນພຽນຂອງບັນພະບຸລຸດ, ຄວາມອຸດົມຮັ້ງມີຂອງຊາດລາວ ແລະ ຮັບໃຊ້ການຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ສຶກສາ, ຮຽນຮູ້, ອິບຮົມ, ສິ່ງເສີມການຫ່ອງຫ່ວງ ແລະ ຈັດກີຕະຈະກຳອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 3 ການອະທິບາຍຄໍາສັບ

ຄໍາສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

- ພິພິທະພັນວິທະຍາ ພາຍເຖິງ ການຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບວັດຖຸພັນ ຊຶ່ງທຸກຂັ້ນຕອນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິທະຍາສາດ;
- ວັດຖຸພັນ ພາຍເຖິງ ສິ່ງທີ່ເປັນວັດຖຸ ເປັນຕົ້ນ ພຣະພຸດທະຮູບ, ອຸປະກອນການຜະລິດ, ອາວຸດເສີກ, ຜົນງານ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ສິ່ງທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ເປັນຕົ້ນ ສຽງແຄມເຊື້ອຊາດລາວ, ການບຸນປະເພນີ, ຕໍ່ລາ ຢາພື້ນເມືອງ ຂຶ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປຶກປັກ ຮັກສາຂອງພິພິທະພັນ;

3. ວັດຖຸພັນຄ້າເດີມ ຫາຍເຖິງ ວັດຖຸພັນທີ່ເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກນິກ ຂຶ່ງໄດ້ ເຕັບກຳ, ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ຂຶ່ນບັນຊີ ແລະ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາໄວ້ໃນຄັງສາງທຳພິທະພັນ;
4. ສີລະປະວັດຖຸ ຫາຍເຖິງ ວັດຖຸອັນເປັນຜົນງານສ້າງສັນທີປະກອບດ້ວຍສີລະປະລັກສະນະ ເຊັ່ນ ຮູບແຕ່ມ, ຮູບບັນເຄື່ອງລາຍຄາມ, ເຄື່ອງແກະສະຫຼັກ, ການທັກແສ່ວ, ສິ່ງທີ່ເຮັດດ້ວຍສິມີຢ່າງປານິດ ແລະ ມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານສີລະປ;
5. ວິວະສະຕີ ຫາຍເຖິງ ຜູ້ກໍາທານ, ນັກຮົບ, ຜູ້ມີຄວາມພຽງ ທີ່ເປັນເພີດຍິງ;
6. ອະນຸລັກ ຫາຍເຖິງ ການຮັກສາວັດຖຸພັນໃຫ້ຄົງເດີມ;
7. ເຈົ້າຂອງພິທະພັນ ຫາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງລັດ, ລວມໜູ້, ເອກະຊົນ ຜູ້ກໍາຕັ້ງພິທະພັນ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
8. ວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ ຫາຍເຖິງ ວັດຖຸພັນທີ່ມີເອກະລັກສະເພາະ ອັນໂດດເດັ່ນ, ພິເສດ, ຫາຍາກ, ເປັນວັດຖຸຄູ່ບ້ານຄຸ່ມເມືອງ ແລະ ເປັນທີ່ສັກກາລະບຸຊາຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຂຶ່ງບໍ່ສາມາດປະເມີນຄຸນຄ່າ ແລະ ລາຄາໄດ້;
9. ທີ່ພິທະພັນ ຫາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ວາງສະແດງວັດຖຸພັນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃຫ້ແຕ່ການ ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ອົບຮົມ, ຫັດສະນະສຶກສາ ຂອງສັງຄົມ ແລະ ຮັບໃຊ້ໃຫ້ແຕ່ການທ່ອງທ່ຽວ;
10. ສະຖາບັນ ຫາຍເຖິງ ບ່ອນສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ອຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິທະພັນ ດ້ວຍການຫັດສະນະ, ທ່ຽວຂີມ ແລະ ຈິນຕະນາການ ດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຜ່ານການຮຽນ-ການສອນຂອງຄຸອາຈານ;
11. ວິລະຊົນ ຫາຍເຖິງ ຜູ້ກໍາທານ, ນັກຮົບ ຜູ້ເສຍສະລະຊີວິດ ເພື່ອນໍາເອົາເອກະລາດ ແລະ ເສລີພາບມາໃຫ້ປະເທດຊາດ;
12. ກຸ່ມຄົນ ຫາຍເຖິງ ການຮ່ວມຕົວຂອງຄົນແຕ່ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳໄດ້ໜຶ່ງ;
13. ຊຸມຊົນ ຫາຍເຖິງ ປະຊາກອນ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ໜຶ່ງ ທີ່ແມ່ນອນມີຈຸດພິເສດຄ້າຍຄົກົນ, ບຸກພັນ, ເພິ່ນພາອາໄສ ຂຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

ມາດຕາ 4 ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບວຽກງານພິທະພັນ

ລັດ ຊຸກຍູ້ ແລະ ສິ່ງເສີມ ວຽກງານພິທະພັນ ໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ເຂັ້ມແຂງ, ມີຄຸນນະພາບ ດ້ວຍການສ້າງ ແລະ ປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ສະໜອງ ອົບປະມານ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ.

ລັດ ສ້າງຕູ່ອ່ອນໄຂ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ປະກອບສ່ວນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາວຽກງານພິທະພັນ, ສະຫອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ໃຫ້ແຕ່ສັງຄົມ ລວມທັງສິ່ງສົມການທ່ອງທ່ຽວ.

ລັດ ຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຂອງ ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພິທະພັນ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 5 ຫຼັກການເຄື່ອນໄຫວວຽກງາງນິພິທະພັນ

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງາງນິພິທະພັນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ສອດຄ່ອງກັບ ແນວທາງ ນະໂໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນຸນ, ກົດໝາຍ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ;
2. ຮັບປະກັນລັກສະນະຊາດ, ລັກສະນະເຕົ້າເຕີມທາງດ້ານ ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ຫັນສະໄໝ;
3. ຮັບປະກັນການສະໜອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ເຕັ້ມັງຄົມ ໃນການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ;
4. ຮັກສາຄວາມລັບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ຂອງວັດຖຸພັນ;
5. ຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້;
6. ຮັບປະກັນການປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການ, ອົງການປົກຄອງຫ້ອງທຶນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມ.

ມາດຕາ 6 ຂອບເຂດການນໍາໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບ ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ພົວພັນກັບວຽກງາງນິພິທະພັນ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 7 ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສິ່ງເສີມ ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບ ຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງາງນິພິທະພັນ ດ້ວຍ ການແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຍົກລະດັບ ຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ຫັນສະໄໝ, ປະຕິບັດ ຕາມສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາສີ ແລະ ສັນຍາສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ພາກທີ II ປະເພດພິທະພັນ

ມາດຕາ 8 ປະເພດພິທະພັນ

ພິທະພັນ ມີ ສາມປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ພິພິທະພັນລັດ;
2. ພິພິທະພັນລວມໜູ;
3. ພິພິທະພັນເອກະຊົນ.

ធម្មទាន់

ມາດຕາ 9 ພິເສີທະພັນລັດ

ພິພິທະພັນລັດ ແມ່ນ ພິພິທະພັນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ຄຸມຄອງໂດຍລັດ ຊົ່ງປະກອບດ້ວຍ ທຳພິພິທະພັນແຫ່ງຊາດ, ທຳພິພິທະພັນທ່ານຜູ້ນໍາ, ທຳພິພິທະພັນຂະແໜງງານ, ທຳພິພິທະພັນທ້ອງຖິ່ນ, ທຳພິພິທະພັນລັດວິສາຫະກິດ, ອະນຸສອນສະຖານ, ທຳວາງສະແດງ ແລະ ທຳອງວາງສະແດງ.

ມາດຕາ 10 ທຳມະນີທະພັນແຫ່ງຊາດ

ທຳພິທະນັກພັນແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂຶ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຂັກສາ ແລະ ຈັດວາຍສະແດງ ວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄໍາສູງ, ເປັນສັນຍາລັກ, ເປັນຫຼັກຖານ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ທີ່ໄດ້ເຕັ້ນຂອງຊາດ.

ມາດຕາ 11 ທຳມີພິທະພັນທ່ານຜູ້ນ່າງ

ຫໍພືພິທະພັນທ່ານຜູ້ນໍາ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ຫ້ອນໄຣມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂັ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ, ປິກປັກ ຮັກສາ ແລະ ຈັດວາງສະແດງ ກ່ຽວກັບປະຫວັດຊີວິດ, ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງຕ່າງໆ ຂອງທ່ານຜູ້ນໍາ ຜັນຕົ້ນ ຫໍພືພິທະພັນທ່ານໄກສອນ ພິມວິຫານ.

ມາດຕາ 12 ທຳມະນີທະພັນຂະແໜງການ

ທຳພິທະຍົກພັນຂະແໜງການ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂັ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກກັກສາ ແລະ ຈັດວາງສະແດງ ວັດທຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນຂອງຂະແໜງການ ເປັນຕົ້ນ ທຳພິທະຍົກພັນ ປະຫວັດສາດກອງທັບ, ທຳພິທະຍົກພັນບ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ທຳພິທະຍົກພັນວິທະຍາສາກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ.

มาตรา 13 ชั่มพิพิธะพัมพ้อเจ้ม

ທຳພິພິທະພັນຫ້ອງຖຸນ ແມ່ນ ທຳພິພິທະພັນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ໂດຍອີງການປົກຄອງຫ້ອງຖຸນ ເພື່ອເປັນສະຖານທີ່ ສະສົມ ຫ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂັ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ, ປັກປັກກັກສາ ແລະ ຈັດວາງ ສະແດງວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄໍາສູງ ແລະ ໂດຍເຕັ້ນ ໃນລະດັບຫ້ອງຖຸນ ເປັນຕົ້ນ ທຳພິພິທະພັນແຂວງ, ທຳພິພິທະພັນເມືອງ.

ມາດຕາ 14 ທີ່ພື້ນທະນາຄົມລັດວິສາຫະກິດ

ມາດຕາ 15 ອະນຸສອນສະຖານ

ອະນຸສອນສະຖານ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມຜົນງານ ແລະ ລະນິກຄຸນງາມຄວາມດີ, ຄວາມພິລະອາດຫານ ຂອງວິລະຊົນ, ວິລະສະຕີ, ວິລະບຸລຸດ, ບັນພະບຸລຸດ, ຜູ້ນໍາຄົນສໍາຄັນ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນດໍາລົງຊີວິດ ຫຼື ນຳໃຊ້ເຂົ້າ

ໃນການຕໍ່ສູງໃນແຕ່ລະບຸກສະໄໝ ແລະ ເຫດການສໍາຄັນອື່ນ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ສຶກສາ, ອຽນຮຸ ແລະ ເຂົ້າໃຈ.

ມາດຕາ 16 ຫ້ວຍສະແດງ

ຫ້ວຍສະແດງ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ແລະ ຈັດວາງສະແດງ ກ່ຽວ
ກັບມູນເຊື້ອປະຕິວັດ, ປະຫວັດການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງຕ່າງໆ ຂອງວິລະຊຸມ, ວິລະສະຕີ, ວິລະບຸລຸດ,
ຜູ້ນໍາ ແລະ ບັນພະບຸລຸດ, ລັດວິສາຫະກິດ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງລັດໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ຜິນງານ ແລະ ພະລິດຕະ
ພັນຂອງຕົນ ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ສຶກສາ, ອຽນຮຸ ແລະ ເຂົ້າໃຈ.

ມາດຕາ 17 ຫ້ອງວາງສະແດງ

ຫ້ອງວາງສະແດງ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ໃຊ້ວາງສະແດງຜິນງານ, ຮູບພາບ, ວັດຖຸພັນ, ພະລິດຕະພັນຂອງ
ການຈັດຕັ້ງລັດ, ລັດວິສາຫະກິດ ຕາມທີ່ວັ້ນ ຫຼື ທີ່ວັ້ນເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ຮັບໃຊ້ສັງຄົມ.

ໝວດທີ 2

ພິພິທະພັນລວມໜຸ່ງ

ມາດຕາ 18 ພິພິທະພັນລວມໜຸ່ງ

ພິພິທະພັນລວມໜຸ່ງ ແມ່ນ ພິພິທະພັນ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ຄຸມຄອງໂດຍກຸ່ມຄົມ, ສະມາຄົມ, ຊຸມຊຸມໃດ
ໜຶ່ງ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຫຼັກວິຊາການຕ້ານພິພິທະພັນວິທະຍາ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເປັນສະຖານທີ່ສະສົມ
ທ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂຶ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຈັດວາງສະແດງວັດຖຸພັນ ກ່ຽວກັບກຸ່ມ
ຄົມ, ສະມາຄົມ, ຊຸມຊຸມ.

ພິພິທະພັນລວມໜຸ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ຫ້ວຍສະແດງລວມໜຸ່ງ ແລະ ຫ້ອງວາງສະແດງລວມໜຸ່ງ.

ມາດຕາ 19 ຫ້ວຍສະແດງລວມໜຸ່ງ

ຫ້ວຍສະແດງລວມໜຸ່ງ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ ທ້ອນໂຮມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຂຶ້ນທະບຽນ, ອະນຸລັກ,
ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຈັດວາງສະແດງ ຜິນງານ, ປະຫວັດການເຄື່ອນໄຫວ, ພະລິດຕະພັນ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງຕ່າງໆ
ທີ່ພົວພັນກັບການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງກຸ່ມຄົມ, ສະມາຄົມ, ຊຸມຊຸມໃດໜຶ່ງ ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ສຶກສາ, ອຽນຮຸ ແລະ ເຂົ້າໃຈ.

ມາດຕາ 20 ຫ້ອງວາງສະແດງລວມໜຸ່ງ

ຫ້ອງວາງສະແດງລວມໜຸ່ງ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ໃຊ້ວາງສະແດງ ຜິນງານ, ຮູບພາບ, ວັດຖຸ ຫຼື ພະລິດຕະພັນ ຂອງ
ກຸ່ມຄົມ, ສະມາຄົມ, ຊຸມຊຸມໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ວັ້ນ ຫຼື ທີ່ວັ້ນເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ຮັບໃຊ້ ສັງຄົມ.

ធមេត្តទី 3 ិជិមិតាងមិនអេកាគខុស

មាតូដ 21 ិជិមិតាងមិនអេកាគខុស

ិជិមិតាងមិនអេកាគខុស ແມ່ນ ិជិមិតាងមិន ទីសាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ ដើម្បី និទ្ទេបុរាណ និង ស្ថាបុរាណ ។ ពីក្នុងសាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ គឺ និទ្ទេបុរាណ និង ស្ថាបុរាណ ។

ិជិមិតាងមិនអេកាគខុស បានរាយការណ៍ ដោយ រាយការណ៍ និង គោលការណ៍ ។

មាតូដ 22 ទំនាក់សម្រាប់ទាំងអស់

ទំនាក់សម្រាប់ទាំងអស់ ແມ່ນ សាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ និង គោលការណ៍ និង គោលការណ៍ ។ មានលទ្ធផល ដែល និទ្ទេបុរាណ និង ស្ថាបុរាណ ។ រាយការណ៍ និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ ។

មាតូដ 23 ទៀតៃយុទ្ធម៌

ទៀតៃយុទ្ធម៌ ແມ່ນ សាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ ។ និទ្ទេបុរាណ និង ស្ថាបុរាណ និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន និង ស្ថាបុរាណ ។

ធមេត្តទី III

វិធានធមេត្តិរាជរដ្ឋាភិបាល

ធមេត្តទី 1

កិច្ចការងារិជិមិតាងមិន

មាតូដ 24 កិច្ចការងារិជិមិតាងមិន

កិច្ចការងារិជិមិតាងមិន មិន ជាអាម៉ែន:

1. ការងារសេដ្ឋកិច្ច និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
2. ការងារស៊ិកសា, តើមតើ, ឯកសារ, ឯកសារការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
3. ការងារខ្សោយសាងគ និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
4. ការងារភ្នែកសាងគ និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
5. ការងារដៃអាហ្វេ និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
6. ការងារតែងតាំង និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន;
7. ការងារដែនដឹកជញ្ជូន និង គោលការណ៍ និង សាស្ត្រពីរដ្ឋាន.

ມາດຕາ 25 ການສະສົມ ຫ້ອນໂຣມ ວັດຖຸພັນ

ການສະສົມ ຫ້ອນໂຣມ ວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ການສໍາຫຼວດ, ການເຕັບກຳ, ການລວບລວມເອົາວັດຖຸພັນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ໄດ້ເຕັ້ນ ແຕ່ລະບູກແຕ່ລະສະໄໝ ເພື່ອອະນຸລັກ, ປຶກປັກຮັກສາ ວັດຖຸພັນ, ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງສືມ ວຽກງານພິພິທະພັນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ.

ການສະສົມ ຫ້ອນໂຣມ ວັດຖຸພັນ ໄດ້ມາຈາກການລວບລວມວັດຖຸໃນການ ຄົ້ນຄວ້າ, ຂຸດຄົ້ນ, ວິໄຈ ທາງດ້ານ ບຸຮານວິທະຍາ, ການບໍລິຈາກຂອງ ບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ລວມທັງການຈັດຊື້ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 26 ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຈໍາແນກປະເພດວັດຖຸພັນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າເນື້ອໃນ

ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຈໍາແນກປະເພດວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ກິດຈະການໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງວຽກງານພິພິທະພັນໃນການ ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັດຖຸພັນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ສັງຄົມ ກ່ອນຈະນຳມາຈັດວາງສະແດງ ເປັນຕົ້ນ ການກຳນົດປະເພດ, ອາຍຸການ, ຮູບແບບສິລະປະຂອງວັດຖຸພັນ.

ການຄົ້ນຄວ້າເນື້ອໃນ ແມ່ນ ການວິຄາະ, ວິໄຈ, ການຂຽນ, ການຮຽບຮັບ, ການອະທິບາຍ, ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ, ການຕິລາຄາຄຸນຄ່າຂອງວັດຖຸພັນ ແລະ ການລາຍງານ.

ມາດຕາ 27 ການຂຶ້ນທະບຽນວັດຖຸພັນ

ການຂຶ້ນທະບຽນວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ຂອງວັດຖຸພັນທີ່ສະສົມ ຫ້ອນໂຣມໄວ້ໃນພິພິທະພັນ ຊຸ່ງເປັນວຽກງານຕົ້ນຕໍ່ສໍາຄັນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານຢ້ອງກັນການເສຍຫາຍ ແລະ ເປັນຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການ ທີ່ຢັ້ງຢືນກ່ຽວຂ້ອງແຫຼ່ງທີ່ມາ, ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ, ຂະໜາດ, ນ້ຳໜັກ, ທາດປະກອບ, ຮູບແບບສິລະປະ, ອາຍຸ, ຢຸກສະໄໝ, ປະເພດຂອງວັດຖຸພັນ.

ມາດຕາ 28 ການອະນຸລັກ ແລະ ປຶກປັກຮັກສາວັດຖຸພັນ

ການອະນຸລັກ ແລະ ປຶກປັກຮັກສາວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ກິດຈະການພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນໃນວຽກງານພິພິທະພັນ ເພື່ອບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ວັດຖຸພັນປ່ງແປງຈາກສະພາບເດີມ, ຂຸດໂຊົມ, ເສື່ອມສະພາບ ໂດຍມີຫ້ອງປະຕິບັດການ, ມີນັກວິຊາການ, ນັກວິທະຍາສາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ ສ້ອມແຊຸມ, ສ້ອມແປງ ຫຼື ປະຕິສັງຂອນໃຫ້ຄົນສູ່ສະພາບເດີມ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການທີ່ຫັນສະໄໝ.

ມາດຕາ 29 ການຈັດວາງສະແດງ

ການຈັດວາງສະແດງ ແມ່ນ ການນຳສະໜີເນື້ອໃນ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການທີ່ຖືກຕ້ອງ ກ່ຽວກັບແຫຼ່ງທີ່ມາ, ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ຂອງວັດຖຸພັນ ເພື່ອໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ສັງຄົມ ໄດ້ສຶກສາ, ອຽນຮູ້, ເຂົ້າໃຈ, ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກປັກຮັກສາ ດ້ວຍການ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການອອກແບບຕິດຕັ້ງວັດຖຸພັນ ຕາມໂຄຮ່າງ, ເນື້ອໃນ, ຈຸດປະສົງ ແລະ/ຫຼື ນຳໃຊ້ລະບົບ ແສງ, ສີ, ສົງ ຕາມຫຼັກວິຊາການພິພິທະພັນວິທະຍາ.

ການຈັດວາງສະແດງວັດຖຸພັນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຕາມປະເພດ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ.

ມາດຕາ 30 ການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ນໍາທ່ຽວ

ການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ນໍາທ່ຽວ ແມ່ນ ການບໍລິການທາງດ້ານສິ່ງພິມ, ສື່ເອເລັກໂຕຣນິກ, ການເຂົ້າຊົມ, ການບັນລະຍາຍເນື້ອໃນ, ການສ້າງກິດຈະກຳໃນວັນສໍາຄັນຕ່າງໆ, ການບໍລິການຖາມ-ຕອບ ແລະ ການສະໜອງຂໍ້ມູນ ເຊົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບວັດຖຸພັນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ຫໍາມະຊາດ, ວິທະຍາ ສາດ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ມີຢູ່ໃນພິທະພັນຕໍ່ມວນຊັນ ຫ້າງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 31 ການຈໍາລອງແບບວັດຖຸພັນ

ການຈໍາລອງແບບວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ການສ້າງ ຫຼື ພະລິດວັດຖຸພັນຂຶ້ນໃໝ່ ດ້ວຍການກ່າຍເອົາຂະໜາດ, ສັດສ່ວນ, ຮູບຊີງ, ຮູບແບບ, ສີສັນ, ການຕົບແຕ່ງ ລວມທັງຈຸດພິເສດອື່ນ ໃຫ້ຄ້າຍຄືວັດຖຸພັນເຄົ້າເດີມ ແລະ ຕ້ອງ ໄສເຄື່ອງໝາຍຂອງວັດຖຸຈໍາລອງນັ້ນ ຊົ່ງລາຍລະອຽດໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ບຸກຄົນ ແລະ ມິຕີບຸກຄົນ ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ຈໍາລອງແບບວັດຖຸພັນ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດນໍາຂະແໜງການຖະແຫຼງ ຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ/ຫຼື ຂະແໜງການອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 2 ການຢືມ ແລະ ການຫວັງຄືນ ວັດຖຸພັນ

ມາດຕາ 32 ການຢືມວັດຖຸພັນ

ການຢືມວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ການຢືມວັດຖຸພັນຊ່ວຄາວ ເພື່ອນຳໄປວາງສະແດງ ແລະ ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ການຢືມວັດຖຸພັນ ທີ່ຢູ່ໃນພິທະພັນໄປວາງສະແດງ ຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດນໍາຂະແໜງການ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສໍາລັບການໄປວາງສະແດງ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດນໍາລັດຖະບານ ຕາມການສະໜີຂອງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງ ແລະ ອົງການອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການວາງສະແດງແລ້ວ ຕ້ອງນຳເອົາວັດຖຸພັນດັ່ງກ່າວ ກັບຄືນພິທະພັນໃນສະພາບເດີມ ຕາມທີ່ໄດ້ຕິກລົງກັນ.

ສໍາລັບ ວັດຖຸພັນທີ່ຂໍອະນຸຍາດໃຫ້ຢືມ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ມາດຕາ 33 ການຫວັງຄືນວັດຖຸພັນ

ການຫວັງຄືນວັດຖຸພັນ ແມ່ນ ການຫວັງເອົາວັດຖຸພັນທີ່ຖືກຢືມໄປວາງສະແດງ ຢູ່ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຖືກລັກລອບຈາກພິທະພັນໄດ້ໜຶ່ງ ເພື່ອນຳເອົາວັດຖຸພັນດັ່ງກ່າວ ກັບຄືນມາຄຸມຄອງ ແລະ ປົກປັກກັກສາໄວ້ ຢູ່ພິທະພັນເດີມ.

ເຈົ້າຂອງພິທະພັນ ຕ້ອງຫວັງເອົາວັດຖຸພັນທີ່ຖືກຢືມ ຫຼື ຖືກລັກລອບ ດ້ວຍຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກໍານົດ ໄວໃນກົດໝາຍ, ສິນທີສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາສີ.

ໃນກໍລະນີບໍປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 32 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫຼື ນໍາໃຊ້ບໍຖືກເບົ້າໝາຍ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນສັນຍາ ວັດຖຸພັນກໍຈະຖືກຫວັງເອົາຄືນ.

ພາກທີ IV

ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ໂຄງປະກອບຂອງພິທະພັນ

ໝວດທີ 1

ການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ

ມາດຕາ 34 ການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນລັດ

ການສ້າງຕັ້ງທີ່ພິທະພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫົມພິທະພັນທ່ານຜູ້ນໍາ ໃຫ້ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການ ປຶກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ປະສານສົມທີບກັບກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອຄື້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການ ສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ.

ສໍາລັບການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນອື່ນຂອງລັດ ໃຫ້ຂະແໜງການ, ອົງການປຶກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລັດວິສາຫະກິດ ປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອຄື້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການ ສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ.

ເງື່ອນໄຂການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນລັດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໆຫາກ.

ມາດຕາ 35 ການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ ລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊົນ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີຈຸດປະສົງສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ ລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊົນ ໃຫ້ຢືນຄໍາຮ້ອງຂໍອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງຕໍ່ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ/ຫຼື ຂະແໜງການອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ເອກະສານປະກອບການຂໍອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ດໍາຮ້ອງຂໍສ້າງຕັ້ງ ຕາມແບບພິມ;
2. ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ;
3. ກິດລະບຽບພາຍໃນ;
4. ບົດວິພາກໃນການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ;
5. ສໍາເນົາໃບຕາດິນ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງສະຖານທີ່ຕັ້ງພິທະພັນ;
6. ເອກະສານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 36 ເງື່ອນໄຂການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ ລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊົນ

ການສ້າງຕັ້ງພິທະພັນ ລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊົນ ມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີແຜນການ ແລະ ອົບປະມານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ເປົ້າໝາຍທາງວິຊາການກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງການສ້າງຕັ້ງ;
2. ມີວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ສັງຄົມ;
3. ມີສະຖານທີ່, ອາຄານທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຮັບປະກັນຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ຫຼັກວິຊາການດ້ານພິທະພັນວິທະຍາ;
4. ມີບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງດ້ານ ພິທະພັນວິທະຍາ ແລະ ວິຊາ ວິທະຍາສາດອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

5. ມີວັດຖຸປະກອນ, ພາຫະນະ ທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ມີລະບົບປ້ອງກັນຄວາມປອດໄພທີ່ຂັ້ນສະໄໝ;
6. ມີລະບົບຄັງສາງຂັ້ນພື້ນຖານ ທີ່ຮັບປະກັນຄວາມໜັ້ນຄົງ ເພື່ອຮອງຮັບວັດຖຸທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ.

ມາດຕາ 37 ການພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍສ້າງຕັ້ງ ແລະ ເອກະສານປະກອບແລ້ວ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ/ຫຼື ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາ ພາຍໃນເວລາ ສາມສືບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງ ແລະ ເອກະສານປະກອບ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ເປັນຕົ້ນ. ໃນກໍລະນີບໍ່ມີຕູ້ອົນໄຂ້ ຫຼື ເອກະສານປະກອບບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນເປັນລາຍລັກສອນພາຍໃນເວລາ ສີບ້າວັນ.

ມາດຕາ 38 ການປ່ຽນແປງ ຫຼື ຍົກເລີກ ພິພິທະພັນ

ການປ່ຽນແປງພິພິທະພັນ ຈະມີຂັ້ນໃນກໍລະນີປ່ຽນຊື່, ຍົກເລີກສະຖານທີ່ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດນຳຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ/ຫຼື ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາ ພາຍໃນເວລາ ສີບ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ການຍົກເລີກພິພິທະພັນ ຈະມີຂັ້ນໃນກໍລະນີເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ ບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ໃຫ້ບໍລິການ ຫຼື ຖືກຖອນໃບອະນຸຍາດເຕື່ອນໄຫວ ຍ້ອນລະເມີດກົດໝາຍ. ໃນກໍລະນີການຍົກເລີກ ຍ້ອນບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ໃຫ້ບໍລິການໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງຂໍຍົກເລີກນຳຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ/ຫຼື ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາ ພາຍໃນເວລາ ສາມສືບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໜວດທີ 2 ໂຄງປະກອບຂອງພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 39 ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງພິພິທະພັນ

ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງພິພິທະພັນ ແມ່ນ ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ຊຶ່ງຂັ້ນກັບປະເພດ ແລະ ອຸບແບບ ຂອງແຕ່ລະພິພິທະພັນ.

ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພິພິທະພັນ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໆຫາກ.

ມາດຕາ 40 ໂຄງປະກອບບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ

ໂຄງປະກອບບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ ແມ່ນ ຂັ້ນກັບໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງພິພິທະພັນນັ້ນ ແຕ່ບີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໃຫ້ມີບຸກຄະລາກອນ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ຮອງຜູ້ອໍານວຍການ ພິພິທະພັນ;
2. ພັນຕາຮັກ ແລະ ນັກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈໍານວນໜຶ່ງ;
3. ຜູ້ຮ່ວມງານພິພິທະພັນ.

ມາດຕາ 41 ຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ອອງຜູ້ອໍານວຍການ ພິພິທະພັນ

ຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ອອງຜູ້ອໍານວຍການ ພິພິທະພັນລັດ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຈາກ ອີງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ. ສ່ວນເງື່ອນໄຂ, ມາດຕະຖານ ແລະ ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ອອງຜູ້ອໍານວຍການພິພິທະພັນລັດ ແຕ່ລະຮູບແບບ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ສໍາລັບພິພິທະພັນລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊຸນມັນ ຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ອອງຜູ້ອໍານວຍການ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຈາກເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ.

ມາດຕາ 42 ພັນດາຮັກ ແລະ ນັກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ພັນດາຮັກ ແມ່ນ ຜູ້ຮັກສາຄັ້ງເກັບມັງນື່ງຂອງໃນພິພິທະພັນ.

ນັກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນ ຜູ້ປະຕິບັດໜ້າທີ່ປະຈໍາຢູ່ພິພິທະພັນ.

ມາດຕາ 43 ຜູ້ຮ່ວມງານພິພິທະພັນ

ຜູ້ຮ່ວມງານພິພິທະພັນ ແມ່ນ ຜູ້ບໍ່ເຮັດວຽກເປັນປະຈໍາຢູ່ພິພິທະພັນ ແຕ່ຫາກມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສິບການຫາງດ້ານວຽກງານພິພິທະພັນ ໂດຍໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຈາກພິພິທະພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມການຕິກລົງ.

ໜົວດີທີ 3

ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 44 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຜູ້ອໍານວຍການພິພິທະພັນ

ຜູ້ອໍານວຍການພິພິທະພັນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຂຶ້ນໆລວມວຽກງານພິພິທະພັນ ລວມທັງວຽກງານຫາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ວຽກງານບໍລິຫານ;
2. ຄົ້ນຄວ້າ, ຜັນຂະຫຍາຍ ທິດຫາງ, ແຜນນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພິພິທະພັນແລ້ວ ສະເໜີຕໍ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ ພິຈາລະນາ;
3. ວາງແຜນການ, ສ້າງໂຄງການໃນການ ຈັດຫາ, ສຶກສາ, ສໍາຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ, ອະນຸລັກ ແລະ ໄຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ວັດຖຸພັນ ຕາມຂອບເຂດທີ່ຕົນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
4. ສະເໜີສ້າງ, ບັບປຸງ ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ, ບໍາລຸງ ຍົກລະດົບພະນັກງານ;
5. ຄົ້ມຄອງຊັບສິນ ຂອງພິພິທະພັນ;
6. ປະສານສົມທິບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ກ່ຽວກັການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພິພິທະພັນ ຕາມການຕິກລົງຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ;
7. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພິພິທະພັນຂອງຕົນ ຕໍ່ຂະແໜງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
8. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 45 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຮອງຜູ້ອໍານວຍການພື້ນຖະໜັນ

ຮອງຜູ້ອໍານວຍການພື້ນຖະໜັນ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍວຽກຜູ້ອໍານວຍການ, ຮັບຜິດຊອບວຽກງານທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ວຽກງານບໍລິຫານໃດໆໜຶ່ງ ຕາມການແບ່ງງານ ແລະ ຮັກສາການແທນຜູ້ອໍານວຍການ ຕາມການມອບໝາຍໃນ ເວລາຜູ້ອໍານວຍການບໍ່ຢູ່ ຫຼື ຕິດຂັດ.

ມາດຕາ 46 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງພັນດາຮັກ ແລະ ນັກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ພັນດາຮັກ ແລະ ນັກວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ແລະ ຈຳແນກປະເພດ ວັດຖຸພັນ;
2. ບັນທຶກຫຼັກຖານ ແລະ ຂັ້ນທະບຽນ ວັດຖຸພັນ;
3. ສະເໜີແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບວຽກງານພື້ນຖະໜັນ ເປັນຕົ້ນ ເນື້ອໃນ ແລະ ເຕັກນິກການຈັດວາງ ສະແດງ;
4. ຄຸ້ມຄອງ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ວັດຖຸພັນ ໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ;
5. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ນຳທຸກ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກິດໝາຍ.

ມາດຕາ 47 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຮ່ວມງານພື້ນຖະໜັນ

ຜູ້ຮ່ວມງານພື້ນຖະໜັນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມການຕົກລົງຂອງຄະນະອໍານວຍການພື້ນຖະໜັນ ຫຼື ເຈົ້າ ຂອງພື້ນຖະໜັນ.

ພາກທີ V ສະມາຄົມພື້ນຖະໜັນ

ມາດຕາ 48 ສະມາຄົມພື້ນຖະໜັນ

ສະມາຄົມພື້ນຖະໜັນ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງສັງຄົມວິຊາຊີບພື້ນຖະໜັນ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຂັ້ນທະບຽນນຳກະຊວງພາຍໃນ, ມີພາລະບົດ ບາດເປັນໃຈກາງໃນການຕິດຕໍ່, ພົວພັນ, ປະສານສົມທິບວຽກງານ ລະຫວ່າງພື້ນຖະໜັນຕ່າງໆ, ສຶກສາອົບຮົມ, ເຕົ້າ ໂຮມຄວາມສາມັກຄື ແລະ ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທໍາຂອງສະມາຊີກຕົນ ຫັງເຂົ້າຮ່ວມໃນການປະຕິບັດ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພື້ນຖະໜັນ.

ມາດຕາ 49 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງສະມາຄົມພື້ນຖະໜັນ

ສະມາຄົມພື້ນຖະໜັນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມການສ້າງ ແລະ ການພັດທະນາວຽກງານພື້ນຖະໜັນ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ຕົມ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພື້ນຖະໜັນ;
3. ສ້າງ ແລະ ບັບປຸງການຈັດຕັ້ງຂອງຕົມໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ, ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໃນ ໂລຊີ ທີ່ຫັນສະໄໝ ເຂົ້າໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພື້ນຖະໜັນ;

4. ຊຸກຍູ້, ສິ່ງເສີມ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການພັດທະນາພິພິທະພັນ;
5. ຄຸມຄອງສະມາຊີກສະມາຄົມ ແລະ ເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ສະມາຊີກ ໃນການພົວພັນ, ຮ່ວມມື, ເຊົ້າ ຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ສະເໜີຄໍາເຫັນຕໍ່ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
6. ໃຫ້ການຮ່ວມມື, ປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
7. ສະເໜີການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕໍ່ສະມາຊີກຂອງຄົນທີ່ມີຜົນງານ ຫຼື ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ສະມາຊີກຂອງຕົນ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວບໍ່ຖືກຕ້ອງກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
8. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພິພິທະພັນ ຕໍ່ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
9. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ພາກທີ VI ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 50 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ

ຫ້າມ ບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ ມີພິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ນໍາເອົາວັດຖຸພັນເຂົ້າ ຫຼື ອອກພິພິທະພັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກເຈົ້າຂອງພິພິທະພັນ;
2. ທໍາລາຍ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ວັດຖຸພັນ ຫຼື ຊັບສິນ ຂອງພິພິທະພັນ;
3. ດັດແກ້ຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນວັດຖຸພັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
4. ສວຍໃຊ້ພິພິທະພັນໃນທາງທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
5. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່, ສະຫອງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບວັດຖຸພັນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕາມຄວາມຈິງ;
6. ບໍລິການຂໍ້ມູນສໍາຄັນຕ່າງໆ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
7. ເກັບຄ່າບໍລິການເກີນອັດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
8. ນໍາໃຊ້ທຶນ ຫຼື ຄ່າບໍລິການ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
9. ເປີດເຜີຍ ຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບ ກ່ຽວກັບວັດຖຸພັນເຄົ້າເດີມ;
10. ແລ້ວ ຂ້າຍ, ມອບໂອນ, ແລກປ່ຽນ ຫຼື ມອບວັດຖຸພັນເປັນຂອງຂວັນ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນອື່ນ ຫຼື ເອົາເປັນຂອງສ່ວນຕົວ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
11. ມີພິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 51 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຜູ້ໃຊ້ບໍລິການພິພິທະພັນ

ຫ້າມ ຜູ້ໃຊ້ບໍລິການພິພິທະພັນ ມີພິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ນໍາເອົາວັດຖຸ ແລະ ອຸປະກອນອື່ນ ເຂົ້າ ຫຼື ອອກ ພິພິທະພັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
2. ທໍາລາຍ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ວັດຖຸພັນ ຫຼື ຊັບສິນ ຂອງພິພິທະພັນ;
3. ສວຍໃຊ້ ພິພິທະພັນ, ວັດຖຸພັນ ຫຼື ຊັບສິນຂອງພິພິທະພັນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;

4. ໃສຮ້າຍ, ບົດເບືອນຄວາມເປັນຈີງໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານຂອງບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ;
5. ສວຍໂອກາດ, ລັກລອບ ເອົາຊັບສິນຂອງພິພິທະພັນ;
6. ມີພິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກິດໝາຍ.

ພາກທີ VII

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາ ວຽກງານພິພິທະພັນ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 52 ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ

ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນຂອບເຂດ ທີ່ວິປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຮັບຜິດຊອບໄດຍກົງ ແລະ ເປັນ ເຈົ້າການປະສານສິນທິບກັບກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ່ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
2. ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
3. ທ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ເຫດສະບານ, ນະຄອນ.

ມາດຕາ 53 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າ ທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງ ນະໂໄບບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານ ພິຈາລະນາ;
2. ຜັນຂະຫຍາຍ ນະໂໄບບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ພິພິທະພັນ ເປັນແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການຂອງຕົນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຍ່, ສຶກສາອົບຮົມ ນະໂໄບບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
4. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນໃຊ້ເຊົ້າໃນວຽກງານພິພິທະພັນ;
5. ຊັ້ນໜ້າຫາງດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
6. ຊັ້ນໜ້າ, ຊຸກຍຸ້, ຕິດຕາມ ກວດກາ ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ພິພິທະພັນ ແຕ່ລະປະເພດ ແລະ ສະມາຄົມພິພິທະພັນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດໝາຍ, ແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
7. ອະນຸຍາດ ສ້າງຕັ້ງ, ບ່ານແປງ ຫຼື ຍົກເລີກພິພິທະພັນ ລວມໜຸ່ ແລະ ເອກະຊົນ;
8. ສ້າງ, ບໍາລຸງ, ຜິກອົບຮົມ ແລະ ນໍໃຊ້ ບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ ທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;

9. ພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄໍາສະເໜີ ຂອງ ບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
10. ປະສານສົມທິບກັບ ກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປິກຄອງຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ;
11. ພິວພັນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກິນ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນຕໍ່ລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນປິກກະຕິ;
13. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 54 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານພິພິທະພັນ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາ ອົບຮົມ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
3. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນມໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານພິພິທະພັນ;
4. ເຊື້ນໍາຫາງດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
5. ອະນຸຍາດ ສ້າງຕັ້ງ, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ຍົກເລີກພິພິທະພັນ ລວມໜຸ່ງ ແລະ ເອກະຊຸນ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ;
6. ເຊື້ນໍາ, ຊຸກຫຼຸ້ມ ຕິດຕາມ ກວດກາ ຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ແດຍສະບານ, ນະຄອນ ແລະ ພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ;
7. ສະເໜີສ້າງ, ບໍາລຸງ ແລະ ຜິກອົບຮົມບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
8. ພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄໍາສະເໜີ ຂອງ ບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກ ຄືນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ພິພິທະພັນ;
9. ປະສານສົມທິບກັບພະແນກ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າພະແນກຂັ້ນແຂວງ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ;
10. ພິວພັນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນຕາມການມອບໝາຍ;
11. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ ຕໍ່ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ແດຍສະບານ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:
12. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 55 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ແດຍສະບານ, ນະຄອນ ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ແດຍສະບານ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
2. ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາ ອົບຮົມ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
3. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຊົ້າໃນວຽກງານພິພິທະພັນ;
4. ສໍາຫຼວດ, ຕັບກຳ ຂໍ້ມູນ, ວິໄຈ ວັດຖຸພັນ;
5. ປະກອບຄໍາເຫັນຕໍ່ການຂໍອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງພິພິທະພັນລວມໜຸ້ ແລະ ເອກະຊຸມ;
6. ປະສານສົມທິບັດວຽກງານ, ອົງການລັດທຽບເຫຼົ່າຫ້ອງການຂັ້ນເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ;
7. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ ຕໍ່ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວຂັ້ນແຂວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຂັ້ນເມືອງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
8. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໝໍາທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກິດໝາຍ.

ມາດຕາ 56 ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂະແໜງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ໃຫ້ການ ຮ່ວມມື ແລະ ປະສານສົມທິບັດຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ.

ໝວດທີ 2 ການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 57 ອົງການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ

ອົງການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການກວດກາພາຍໃນ ຊຶ່ງແມ່ນ ອົງການດຽວກັນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານພິພິທະພັນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກິດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ອົງການກວດກາພາຍນອກ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ, ອົງການກວດກາລັດແຕ່ລະຂັ້ນ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະຫະພັນມັກຮົບເກົ່າລາວ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ສື່ມວນຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 58 ເນື້ອໃນການກວດກາ

ການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ ມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂໄຍບາຍ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
2. ການສ້າງ ແລະ ການປະຕິບັດ ແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນໃນ ແຕ່ລະໄລຍະ;
3. ລັກສະນະ, ເນື້ອໃນຂໍ້ມູນວັດຖຸພັນ ທີ່ນໍາໄປໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່;
4. ການສ້າງ, ບໍາລຸງ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕໍ່ບຸກຄະລາກອນພິພິທະພັນ;

5. ການປະກອບ ແລະ ການນຳໃຊ້ອຸປະກອນ, ພາຫະນະ ແລະ ອົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານພິພິທະພັນ;
6. ການພິຈາລະນາ ແລະ ການແກ້ໄຂຄໍາສະເໜີຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານພິພິທະພັນ;
7. ເນື້ອໃນອື່ນທີ່ເຫັນວ່າຈໍາເປັນ.

ມາດຕາ 59 ຮູບການກວດກາ

ການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນ ມີ ສາມຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາທີ່ດໍາເນີນໄປຕາມແຜນການ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາທີ່ແນ່ນອນ;
2. ການກວດກາ ໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດການອກແຜນ ເນື້ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາທີ່ຮົບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ;

ໃນການດໍາເນີນການກວດກາວຽກງານພິພິທະພັນນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພາກທີ VIII ວິບປະມານ, ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕາປະທັບ ພິພິທະພັນ

ມາດຕາ 60 ວິບປະມານ ພິພິທະພັນ

ວິບປະມານທີ່ນຳໃຊ້ເຊົ້າໃນວຽກງານຂອງພິພິທະພັນລັດ ໄດ້ມາຈາກ:

1. ວິບປະມານຂອງລັດ;
2. ລາຍຮັບທາງດ້ານວິຊາການ;
3. ການປະກອບສ່ວນຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງ, ສັງຄົມ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
4. ລາຍຮັບອື່ນ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 61 ເຄື່ອງໝາຍ ພິພິທະພັນ

ພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ມີເຄື່ອງໝາຍສະເພາະໄດ້ຢ ແມ່ນ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດ ພາຍຫຼັງປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 62 ຕາປະທັບ ພິພິທະພັນ

ພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ມີຕາປະທັບເປັນຂອງຕົນເອງ ເພື່ອນຳໃຊ້ ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທາງລັດຖະການ.

ພາກທີ IX

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 63 ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ມີຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ການຄຸມ ດອງ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ບຸລະນະ ແລະ ພັດທະນາ ພິພິທະພັນ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 64 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ມີຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ຂໍ້ຫ້າມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 50 ແລະ 51 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກ ສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ລົງວິໄນ, ປັບໃຫມ, ໃຊ້ແທນ ຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ຕາມກົດໝາຍ.

ພາກທີ X

ບົດບັນຍັດສຸດຫ້າຍ

ມາດຕາ 65 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 66 ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນທີ 30 ມິນາ 2023 ພາຍຫຼັງ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ໄດ້ລົງຈິດໝາຍເຫດທາງ ລັດຖະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປອ ໄຊສົມພອນ ພິມວິຫານ